

TARİH

SORU BANKASI

Güncel Müfredata ve
Yeni Soru Tiplerine Uygun

İÇİNDEKİLER

1.

BASAMAK

Anadolu'ya Oğuz Göçleri - Anadolu'nun İlk Fatihleri - Anadolu'nun Türkleşmesi

8

2.

BASAMAK

Haçlılar Karşısında Türkler - Anadolu'da Moğol İstilas

24

3.

BASAMAK

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti-I (1302-1453)

32

4.

BASAMAK

Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti-II (1302-1453)

48

5.

BASAMAK

Beylik Dönemi'nde Osmanlı'nın Askerî Gücü
Tımar Sistemi - Yeniçeriler ve Devşirme Sistemi

70

6. BASAMAK

1. Bölüm: Anadolu'nun Kandilleri - Osmanlı Devleti'nde Askerî Sınıf	82
2. Bölüm: Halk Kültürü ve Kitabî Kültür - Fetihle Gelen Dönüşüm	88

7. BASAMAK

Fetih ve Fatih - İslam Dünyası Liderliği	100
--	-----

8. BASAMAK

Gücünün Zirvesinde Osmanlı	116
----------------------------	-----

9. BASAMAK

Osmanlı'nın Gücü ve Stratejik Rakipleri Karaların ve Denizlerin Hâkimi	130
---	-----

10. BASAMAK

1. Bölüm: Osmanlı'nın Kalbi: Topkapı Sarayı Padişah, Hanedan ve Kanunname-i Ali Osman	150
2. Bölüm: Millet Sistemi - Fethedilen Yerlerde İslam Kültürünün Etkisi Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti - Çifhane Sistemi - Lonca Teşkilatı, Vakıf Sistemi	158

0ACB7B95

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 2

1. BASAMAK

1. Aşağıdaki tabloda Anadolu'da kurulan ilk Türk devletleri ve egemen oldukları yerler eşleştirilmek istenmiştir:

	Anadolu'da kurulan ilk Türk devletleri	Egemen oldukları yerler
I.	?	Sivas, Kayseri, Malatya ve çevresi
II.	?	Erzincan, Kemah, Divriği ve çevresi
III.	?	Diyarbakır, Mardin, Harput ve çevresi

Eşleştirme tablosundaki “?” olan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri yazılmalıdır?

	I	II	III
A)	Danişmentliler	Artuklular	Mengücekliler
B)	Artuklular	Danişmentliler	Mengücekliler
C)	Mengücekliler	Artuklular	Danişmentliler
D)	Danişmentliler	Mengücekliler	Artuklular
E)	Artuklular	Mengücekliler	Danişmentliler

2. Aşağıdakilerden hangisi, ilk Türk denizcisi ve Türk denizciliğinin kurucusu sayılmaktadır?

- A) Oruç Reis
B) Turgut Reis
C) Çaka Bey
D) Piri Reis
E) Barbaros Hayrettin Paşa

3. I. Danişmentname
II. Siyasetname
III. Kutadgu Bilig

Yukarıdakilerden hangileri, Anadolu'da ilk Türk devletleri dönemine ait edebiyat eserlerindedir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi, Danişmentlilere ait özelliklerden biridir?

- A) Moğollarla savaşmaları
B) Haçlı ordularıyla mücadele etmeleri
C) I. Alaeddin Keykubat tarafından yıkılmaları
D) Türk tarihinde ilk denizcilik faaliyetlerini başlatmaları
E) Erzurum ve Erzincan taraflarının Türkleşmesini sağlamaları

5. Türk komutanlar, Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'daki Bizans şehirlerini ele geçirmeye ve ele geçirdikleri yerlere boylarıyla birlikte yerleşmeye başlamışlardır.

Bu durumun;

- I. Anadolu'da Türklerin etkinliğinin artması,
II. Anadolu'da bağımsız Türk beyliklerinin kurulması,
III. Bizans İmparatorluğu'nun sınırlarının daralması

sonuçlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

6. Malazgirt Savaşı'nın kazanılmasında önemli rol oynayan komutanlardan biri de Emir Saltuk idi. Zaferden sonra Sultan Alp Arslan Kars, Pasinler, Oltu, Erzurum, Tortum, İspir, Bayburt ve yörelerini veraset yoluyla çocuklarına da intikal etmek üzere Emir Saltuk'a iktâ olarak vermiştir.

Alp Arslan'ın bu uygulama ile;

- I. Anadolu'nun fethini hızlandırma,
II. orduda Türkmenlerin etkisini azaltma,
III. ülkeyi hanedan üyeleri arasında paylaşırma

hedeflerinden hangilerine ulaşmak istediği savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

7. Aşağıdaki haritada, Malazgirt Savaşı'nın ardından Anadolu'da kurulan ve birbirinden bağımsız hareket eden beyliklerden bazıları verilmiştir.

Bu durum Malazgirt Savaşı sonrasında Anadolu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Haçlı saldırılarının sona erdiğinin
 B) Bizans'ın, Selçuklulara bağlı hale geldiğinin
 C) Siyasal birliğin bulunmadığının
 D) Bizans'ın, Türkler karşısında savunmaya çekildiğinin
 E) Ticaret faaliyetlerinin geliştiğinin
8. Aşağıdakilerden hangisi, Malazgirt Savaşı'nın sonuçlarından biri **değildir**?
- A) Haçlı Seferleri'nin başlaması
 B) Anadolu'da ilk Türk devletlerinin kurulması
 C) Anadolu'nun kesin olarak Türk vatani hâline gelmesi
 D) Orta Asya'dan, Anadolu'ya yapılan göçlerin artması
 E) Türklerin doğu ve batı ticaret yolları üzerindeki denetiminin güçlenmesi

9. I. Yağıbasan Medresesi
 II. Malabadi Köprüsü
 III. Divriği Darüşşifası

Yukarıdaki eserlerden hangileri Artuklular tarafından yapılmıştır?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) Yalnız III
 D) I ve II
 E) II ve III

10. I. Kılıç Arslan'ın;

- I. gaza politikası izlemesi,
 II. Danışmentlilerden Malatya'yı alması,
 III. Haçlılara karşı Danışmentlilerle ittifak kurması

faaliyetlerinden hangileri, Anadolu Türk birliğini sağlamayı hedeflediğini gösterir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) Yalnız III
 D) I ve III
 E) II ve III

11. Malazgirt Savaşı sonrasında Türkler, boylar hâlinde Anadolu'ya gelip yerleşmeye başlamışlardır. Doğu, Güney ve Orta Anadolu'yu kısa zamanda ele geçiren Türkler, Ege ve Marmara sahillerine ulaşmakta da gecikmemişlerdir.

Buna göre Malazgirt Savaşı ile ilgili,

- I. Bizans'ın askerî gücünü kırmıştır.
 II. Bizanslıların Anadolu'dan tamamen çekilmelerini sağlamıştır.
 III. Anadolu'da egemen gücün değişmesine ortam hazırlamıştır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) Yalnız III
 D) I ve II
 E) I ve III

12. • Sivas, Tokat, Kayseri ve Malatya dolaylarında egemenlik kurmuşlardır.
 • Haçlılarla mücadele etmişlerdir.
 • Egemen oldukları yerlerin Türkleşmesine ve Türk kültürünün yayılmasına katkı sağlamışlardır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen Türk beyliği, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Artuklular
 B) Danışmentliler
 C) Saltuklular
 D) Karakoyunlular
 E) Mengücekliler

647BF1E0

1. Osmanlı Devleti'nde ilk düzenli ordu aşağıdaki padişahların hangisi döneminde kurulmuştur?

- A) Osman Bey   B) Orhan Bey   C) I. Murat
D) Fatih   E) Kanuni

2. Osmanlı Devleti'nde savaşta yararlılık gösteren askerlere tımar denilen topraklar verilirdi. Tımar sahibi olanlar kendilerine verilen yerlerde vergileri toplarlardı, topladıkları vergilerin miktarına göre cebelü denilen tam donanımlı asker yetiştirirlerdi. Bu askerler barış zamanında üretimi denetler, güvenliği sağlar, savaş zamanında ise bağlı buldukları sancak beyi komutasında sefere katılırlardı.

Buna göre tımar sisteminin;

- I. iç güvenliği sağlama,
II. üretimi artırma,
III. asker yetiştirme

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

3. • Osman Bey Dönemi'nde fetihler aşiret kuvvetleri ve gönüllüler tarafından gerçekleştirilmiştir.
• Orhan Bey Dönemi'nde Yaya ve Müsellem adıyla daimi ve düzenli birlikler kurulmuştur.
• I. Murat Dönemi'nde Kapıkulu Ocağı kurulmuş, bir topçu birliği oluşturularak savaşlarda top kullanılmaya başlanmıştır.

Bu bilgilere bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osman Bey Dönemi'nde düzenli bir ordu yoktur.
B) Sınırlar en fazla I. Murat Dönemi'nde genişlemiştir.
C) Osmanlı Devleti askerî alanda yeni kurumlar oluşturmuştur.
D) I. Murat Dönemi'nde orduda teknik sınıflar oluşturulmuştur.
E) Osmanlı hükümdarları ordunun geliştirilmesine önem vermişlerdir.

4. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde dirlik sahiplerinin görevlerinden birisidir?

- A) İstanbul'da çıkan yangınları söndürmek
B) İstanbul'un güvenliğini sağlamak
C) Savaşta padişahın otağının önünde yer almak
D) Tarımsal üretimin sürekliliğini sağlamak
E) Barış zamanlarında Divanın koruyuculuğu yapmak

5. Osmanlı Devleti'nin daimi ve düzenli bir orduya ihtiyaç duymasında;

- I. egemenlik alanının genişlemesi,
II. devşirme sisteminin uygulanması,
III. ülkenin hanedanın ortak malı kabul edilmesi,
IV. Ankara Savaşı'ndan sonra Fetret Devri'nin başlaması
- gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve IV

Kapıkulu askerleri ve tımarlı sipahilerle ilgili yukarıda verilen tablonun doğru olması için kaç numaralı özelliklerin karşılıklı yer değiştirmesi gerekir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

7.

Osmanlı Devleti, Fatih Dönemi'nden itibaren silah teknolojisinde en ileri düzeye ulaşan devlet olmuştur. Bu dönemde özellikle Topçu Ocağı çok gelişmiş, devrin teknolojisine göre olağanüstü nitelikler taşıyan toplar üretilmiştir. Bu alandaki gelişim, II. Bayezid ve Yavuz Sultan Selim dönemlerinde de devam etmiş ve Osmanlılar, çağının çok ilerisinde ürettikleri topları gemilerde ve uzun mesafeli seferlerde dahi kullanmaya başlamışlardır.

Bu durumun Osmanlı Devleti'ne;

- I. asker alımında devşirme sistemini uygulama,
- II. orduyu caydırıcı bir güç hâline getirme,
- III. denizlerde egemenlik kurma

hedeflerinden hangilerine ulaşmada yardımcı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde Kapıkulu ocaklarının asker ihtiyacı başlangıçta savaşlarda ele geçirilen çocukların beşte birinin alınması (pençik) yoluyla karşılanırdı. Ancak bu ihtiyaç, Ankara Savaşı'ndan sonra Devşirme Kanunu çıkarılarak, Hristiyan ailelerden uygun olanların erkek çocuklarının bir tanesinin alınması yoluyla karşılanmaya başlanmıştır.

Devşirme Kanunu'nun çıkarılmasına Ankara Savaşı'nın aşağıdaki sonuçlarından hangisinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Rumeli'de fetihlerin durmasının
- B) Anadolu'da Türk siyasi birliğinin bozulmasının
- C) Anadolu'da ekonomik faaliyetlerin durgunlaşmasının
- D) İstanbul'un fethinin gecikmesinin
- E) Yıldırım Bayezid'in, Timur'a esir düşmesinin

9. Osmanlı Devleti'nde dirlik toprakları, hizmet karşılığı olarak askerlere ve memurlara verildi. Kullanım hakkına sahip oldukları toprakları korumak ve yönetmekle görevli olan dirlik sahipleri, bu işleri kadıların denetiminde yaparlardı.

Dirlik sahiplerinin faaliyetlerinin kadı denetimine tâbi tutulmasının aşağıdakilerden hangisine yönelik olduğu ileri sürülebilir?

- A) Yönetim ve yargı işlerini birleştirmeye
- B) Halkın ülke yönetiminde etkinliğini artırmaya
- C) Yöneticilerin kanunlara uygun hareket etmesini sağlamaya
- D) Halka mesleki eğitim vermeye
- E) Maaşlı asker sayısını artırmaya

6. BASAMAK

8918BA04

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 1

1. BÖLÜM

1. Aşağıdaki infografikte, Anadolu'nun kandilleri olarak nitelendirilen mutasavvıflar ve bazı sözlerine yer verilmiştir:

İnfoğrafikteki bilgilere göre Anadolu'nun kandilleri olarak nitelendirilen mutasavvıfların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı medresede eğitim görmeleri
B) Aynı yüzyılda yaşamış olmaları
C) İnsan ve insanlık sevgisini ön plana çıkarmaları
D) Türk dilinin yayılmasını sağlamaları
E) Devlet tarafından görevlendirilmeleri
2. Anadolu'nun fethi sürecinde bir taraftan iskân hareketleri devam ederken, diğer taraftan ele geçirilmiş olan ya da yeni kurulan şehirlerde medreseler açılmaya başlanmıştır. Bu durum aşağıdakilerden hangisine önem verildiğinin göstergesidir?
- A) Merkezi otoritenin kurulmasına
B) Türk hanedanlarının korunmasına
C) Askerî hareketlerin hızlanmasına
D) Halkın eğitim seviyesinin yükseltilmesine
E) Toplumda kuvvetler ayrılığı anlayışının yerleşmesine
3. İlk Türk mutasavvıfı olarak kabul edilen Ahmet Yesevi'ye göre "Kemalere erilmek için inanmayanlar dâhil hiçbir insanı incitmek gerekir." Ahmet Yesevi'nin bu sözlerine göre İslam devletlerinde aşağıdakilerden hangisine önem verilmesi gerektiği söylenebilir?
- A) Halk arasında adil olmaya
B) Fetih anlayışının devam ettirilmesine
C) Toplum içinde sosyal sınıfların korunmasına
D) Merkezî otoritenin kurulmasına
E) Eğitim faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına

4. Osmanlı Devleti'nde seyfiye; askerlik ve yönetim görevi olan askerî sınıfı ifade etmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin seyfiye sınıfına mensup olduğu söylenebilir?

- A) Sadrazam   B) Kazasker   C) Defterdar
D) Şeyhülislam   E) Nişancı

5. Aynı dinin içinde birtakım yorum ve uygulama farklılıklarına dayanan, bazı ilkelerde birbirinden ayrılan Allah'a ulaşma ve onu tanıma yollarından her biridir.

Yukarıda tanımı yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnanç   B) Tarikat   C) Sufi
D) İstimâlet   E) İbadet

6. Fatih Sultan Mehmet, bilim insanlarını korumuş, kültür ve sanat faaliyetlerine değer vermiş, kendisi de bilim ile yakından ilgilenmiştir.

Fatih'in aşağıdaki tutumlarından hangisi bu durumu destekleyen bir örnek olarak gösterilemez?

- A) Sahn-ı Seman Medreselerini kurması
B) İstanbul'da kalması ve medresede ders vermesi için Ali Kuşçu'ya teklifte bulunması
C) Ünlü ressam Bellini'yi İstanbul'a davet ederek kendi resmini yaptırması
D) Batlamyus haritasını tercüme ettirmesi
E) Osmanlı toprakları üzerinde Venedikli tüccarlara ticaret yapma hakkı tanıması

7. Osmanlı Devleti'nde yönetim görevi olmayan, geçimini tarım, ticaret ve sanayi alanlarında üretim yaparak sağlayan sınıfa aşağıdaki isimlerden hangisi verilmiştir?

- A) Askerî   B) Reaya   C) Kalemiye
D) Seyfiye   E) İlmiye

- 8.

I.	Tarihte mikroorganizmalardan bahseden ilk kişidir. Mikrobiyolojinin babası sayılmaktadır. Tıp ile ilgili Türkçe "Maddet-ül Hayat" adlı eseri bulunmaktadır.
II.	Matematik ve astronomi bilgileri oldukça ileri düzeydedi. Semerkant'ta kurduğu rasathanede dönemin en ünlü bilim adamları dersler vermiştir.
III.	XV. yüzyılda yaşamış olan önemli bir astronomi ve matematik bilginidir. Fatih'in kurduğu Sahn-ı Seman medreselerinin yöneticiliğini yapmıştır.

Yukarıda XIV ve XV. yüzyıllarda Türk dünyasında yetişmiş bilim insanları ile ilgili verilen eşleştirme tablosunda numaralandırılan yerlere aşağıdakilerden hangileri yazılmalıdır?

	I.	II.	III.
A)	Akşemseddin	Ali Kuşçu	Uluğ Bey
B)	Ali Kuşçu	Akşemseddin	Uluğ Bey
C)	Akşemseddin	Uluğ Bey	Ali Kuşçu
D)	Ali Kuşçu	Uluğ Bey	Akşemseddin
E)	Uluğ Bey	Ali Kuşçu	Akşemseddin

9. Osmanlı padişahlarının;

- I. Devşirme Sistemini uygulamaları,
II. medrese açmaları,
III. pek çok Arapça ve Farsça eserin Türk kültürüne kazandırılmasında önderlik etmeleri

tutumlarından hangilerinin, Osmanlı ülkesinde bilgi ve kültür seviyesinin yükselmesine katkı sağladığı savunulabilir?

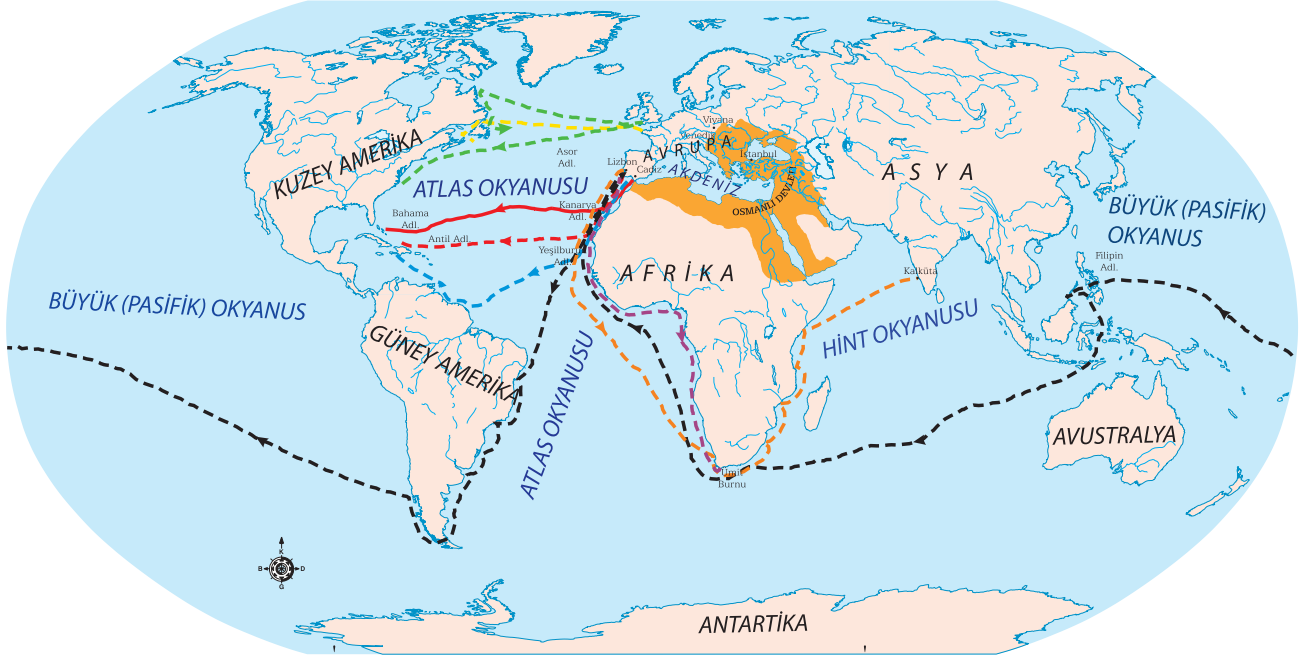
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

CBE118F4

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 1

1.

→ Kolomb'un Seyahati (1492)	→ Vasco dö Gama'nın Seyahati (1498)
→ Kolomb'un 2. Seyahati (1494)	→ Macellan'ın Seyahati (1519-1522)
→ Vespuçi'nin Seyahati (1499)	→ Cabot'un Seyahati (1497)
→ Bartelmi Diaz'ın Seyahati (1487)	→ Cartier'in Seyahati (1534-1536)

Coğrafi Keşifler'le ilgili harita ve bilgileri inceleyen bir öğrencinin aşağıdaki yorumlardan hangisini yapması doğru olmaz?

- Keşiflere Avrupalılar öncülük etmiştir.
- Atlas Okyanusu kıyısındaki limanların ve devletlerin önemi artmıştır.
- Macellan'ın başlattığı seyahat dünyanın yuvarlak olduğuna kanıt gösterilebilir.
- Osmanlı Devleti coğrafi konumundan dolayı keşiflere engel oluşturmuştur.
- Keşifler daha çok Avrupa ile Amerika kıtaları arasındaki ilişkileri geliştirmiştir.

2. Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Osmanlı-Memlûk mücadelesinin temel nedenini, aşağıdakilerden hangisindeki rekabet oluşturmuştur?

- İslam dünyasının lideri olma
- Akdeniz ticaretini denetim altına alma
- Süveyş Kanalı'nı açma
- Kuzey Afrika'ya yayılma
- Avrupalı devletlerle ittifak kurma

3. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Cezayir'de hâkimiyet kuran aşağıdaki denizcilerden hangisi kaptan-deryalık göreviyle Osmanlı hizmetine alınmıştır?

- Sokullu Mehmet Paşa
- Barbaros Hayreddin Paşa
- Piri Reis
- Seydi Ali Reis
- Turgut Reis

4. İngiltere ve Hollanda XVI. yüzyılın sonunda İspanyol-Portekiz İmparatorluğu'nu çökerterek Akdeniz'e hâkim olmuştur. Bunda ateş gücü yüksek Breton denilen gemilere karşı İspanya, Venedik ve Osmanlı gemilerinin çaresiz kalması etkilidir.

Buna göre Akdeniz'de güç dengesinin değişmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Ticaret yollarının yön değiştirmesi
B) Osmanlıların Hint Deniz Seferleri'nde başarısız olması
C) Süveyş Kanalı'nın açılması
D) İngiltere ve Hollanda'da millî monarşilerin kurulması
E) İngiltere ve Hollanda'nın savaş gücü yüksek gemiler kullanması

5. Kanuni Dönemi'nde;

- I. Hint Deniz Seferleri,
II. Malta kuşatması,
III. Preveze Deniz Savaşı

gelişmelerinden hangileri, istenilen şekilde sonuçlanmamıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. 1571 İnebahtı mağlubiyetinden sonra Venedik, İspanya ve Papalık ittifakı Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'deki varlığını tehdit etmiştir. Osmanlı Devleti bu dönemde Atlantik kıyılarında İspanya'ya karşı mücadeleye girişen İngiltere ve Hollanda'ya kapitülasyonlar vermiştir.

Osmanlı Devleti'nin bu tutumuyla ilgili;

- I. dış politika hedeflerine ulaşmak için kapitülasyonlardan yararlandığı,
II. Avrupa devletleri arasındaki mücadeleleri desteklediği,
III. ekonomik bağımsızlığını kaybettiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

7. Coğrafi Keşifler'le birlikte Avrupalıların, Çin ve Hindistan'a doğrudan ulaşabilecekleri yeni yollar bulmaları, Akdeniz limanlarının önem kaybetmesine Atlas Okyanusu kıyısındaki limanların önem kazanmasına neden olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin Coğrafi Keşifler'in bir sonucu olduğu söylenemez?

- A) Akdeniz ticaretinden gelir elde eden ülkelerin ekonomik kayba uğraması
B) Skolastik düşüncenin Avrupa dışında yayılması
C) Yeni ticaret merkezleri ortaya çıkması
D) Ticaret yollarının güzergâh değiştirmesi
E) Avrupalı tüccarların uluslararası ticaretten elde ettikleri kazancın artması

8. Aşağıdakilerden hangisi, Coğrafi Keşifler'in nedenlerinden biri **değildir**?

- A) Avrupalı devletlerin ham madde kaynaklarına doğrudan ulaşmak istemeleri
B) Avrupalıların Hristiyanlığı Avrupa dışına yaymak istemeleri
C) Uluslararası ticaret yollarının Türklerin ve Müslümanların kontrolünde olması
D) Avrupa'da pusula, gemicilik ve haritacılığın gelişmesi
E) Akdeniz kıyısındaki limanların önemini kaybetmesi

9. Orta Çağ Hristiyanlarında, papa ve tek bir imparator buyruğu altında birleşme yani birleşmiş "Hristiyan Ülkesi" ideali vardı.

Yeni Çağ Avrupa'sında;

- I. millî monarşilerin kurulması,
II. yeni mezheplerin ortaya çıkması,
III. Coğrafi Keşifler'in yapılması

durumlarından hangileri bu idealin gerçekleşmesini engellemiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

11E17FF1

1. Osmanlı Devleti, Osman Bey Dönemi'nde bağımsızlığını ilan ettiğinde daha çok bir beylik görünümündeydi. Orhan Bey Dönemi'nde ise sınırların genişlemesine paralel olarak yeni kurumların oluşturulmasıyla birlikte devlet görünümünü almıştır.

Bu bilgilerde, Osmanlı Devleti'nin beylikten devlete geçişi aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilmiştir?

- A) Teşkilatlı hâle gelmesiyle
- B) Taht kavgalarının önlenmesiyle
- C) Padişahın yetkilerinin artırılmasıyla
- D) Halkın devlete bağlılığının artmasıyla
- E) Anadolu'da Türk siyasi birliğinin sağlanmasıyla

2. Osmanlı Devleti'nin kısa zamanda büyümesini sağlayan nedenlerden bazıları şunlardır:

I. Anadolu ve Balkanlarda güçlü bir devletin olmaması

II. Osmanlıların kurulduğu bölgenin önemli ticaret yolları üzerinde bulunması

III. Yöneticilerin Bizans'a karşı gaza politikası izlemeleri

Verilenler siyasi, dinî ve ekonomik nedenler şeklinde gruplandırıldığında aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

	Siyasi	Dinî	Ekonomik
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	I	III
D)	II	III	I
E)	III	II	I

- 3.

"Ey oğul! Beysin. Bundan sonra öfke bize, uysallık sana. Güceniklik bize, katlanmak sana. Acizlik bize, yarılgı bize; hoş görmek sana. Geçimsizlikler bize, çatışmalar bize, anlaşmazlıklar bize; adalet sana... haksız yorum bize; bağışlama sana."

Ahilerin ileri gelenlerinden Şeyh Edebalı'nın, Osman Bey'e yaptığı nasihatlerden bir bölüm okudunuz.

Buna göre Şeyh Edebalı'nın Osman Bey'e iyi bir yönetici olması için öncelikle aşağıdakilerden hangisini tavsiye ettiği savunulabilir?

- A) İnatçı olmayı
- B) Cesur olmayı
- C) Hoşgörülü olmayı ve adaletle hükmetmeyi
- D) Katı kurallar koymayı
- E) Çatışmadan kaçınmamayı

4. Osman Bey 1299 yılında bağımsızlığını ilan etmiştir. Bununla birlikte diğer Türk beyleri gibi Türkiye Selçuklularından sonra Anadolu'da ortaya çıkan otorite boşluğunu doldurmaya çalışmak yerine beyliğin sınırlarını Bizans yönünde genişletmeye çalışmıştır.

Osman Bey'in böyle bir politika izlemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Bizanslıların Osmanlılara karşı yapılan Haçlı saldırılarını desteklemesi
- B) Türk beylikleri ile mücadelenin Müslüman halkın tepkisine yol açması
- C) Bizans'a karşı izlenen gaza politikasının Türkler tarafından desteklenmesi
- D) Türk beylikleri arasında Karamanoğulları gibi kuvvetli beyliklerin bulunması
- E) Bizans'ın askerî ve siyasi gücünün iyice zayıflamış olması

3. BASAMAK

5.

Haritadaki bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Orhan Bey Dönemi'nde Rumeli'ye geçildiği
B) Çanakkale Boğazı'nda Osmanlı hâkimiyetinin sağlandığı
C) Osmanlı Devleti'nin Bizans'a komşu olduğu
D) Osmanlı topraklarının gaza için uygun bir konumda bulunduğu
E) Anadolu Türk birliğinin sağlama politikasının Osman Bey Dönemi'nde başladığı

6. Tarih öğretmeni, Osmanlı Beyliği'nin kurucularının; menşei, hangi boya mensup oldukları, Anadolu'ya ilk defa ne zaman geldikleri, hangi yörelerde yaşadıkları ve hatta beyliğin tam olarak ne zaman ve nerede kurulduğu hâlâ tartışma konusu olduğunu ifade etmiştir.

Tarih öğretmeninın anlattığı bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletin çok uluslu yapıda olması
B) Kuruluş Dönemi kaynaklarının yetersiz olması
C) Osmanlıların daha çok Bizans'la mücadele etmesi
D) Beyliğin kuruluşunda Ahilerin de etkili olması
E) Anadolu'ya yönelik Türk göçlerinin Osmanlı Beyliği'nin kuruluşundan sonra da devam etmesi

7. Osmanlılar ilk dönemlerinde Anadolu'da esnaf teşkilatı olan Ahilerin ve Gaziyanırım adı verilen Türkmen topluluklarının desteğini kazanmıştır. Bu süreçte fethedilen bölgelerde yaşayan halk da kısa sürede Osmanlı yönetimine bağlanmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında Osmanlıların;

- I. hoşgörülü ve adaletli bir politika izleme,
II. ülkeyi hanedan üyelerinin ortak malı sayma,
III. Türk beylikleri ile mücadele etmeyip, Bizans ile savaşma

tutumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

1.

Osman Bey, XIV. yüzyıl başlarında batı eksenli bir fetih politikası izlemiştir. Bu politikada en büyük rakibi Bizans ve Bizans'a bağlı tekfurlardır.

Osmanlı Beyliği'nin yapmış olduğu fetihler bir anda olmadı. Belli bir süre ve sistem içinde, uzun süreli sabır isteyen bir süreç sonrasında gerçekleşti. Öyle ki Osman Bey Dönemi'nde alınmak istenen İznik, dönem dönem gerçekleşen kuşatmalar sonucu ancak otuz yıl sonra Orhan Bey Dönemi'nde fethedildi.

Osman Bey bir yandan Anadolu beyliklerinin birbirleriyle olan mücadelelerini yakından takip etti ve bu mücadelelerden uzak kalmaya çaba gösterdi diğer yandan da Bizans'ın durumuna göre pozisyon aldı.

Osmanlılar ele geçirdikleri yerlerdeki gayrimüslim halka son derece iyi davrandılar; yağma yerine onları himaye altına alıp vergiye bağlamayı tercih ettiler.

Osman Bey Dönemi'nde fethedilen topraklar

İnfoğrafikteki bilgilerden ve haritadan yararlanan Filiz aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır:

- I. Osman Bey gaza ve cihat anlayışı doğrultusunda hareket etmiştir.
- II. Osmanlılar fethettikleri bölgelerde istimâlet adı verilen hoşgörüyü dayalı bir tutum izlemiştir.
- III. Anadolu'da Türk birliğini sağlama Osmanlıların ilk dönemlerinde temel hedef olarak belirlenmemiştir.
- IV. Osman Bey'in Rumeli'ye geçmesiyle Osmanlılar farklı uluslarla karşılaşmıştır.

Buna göre Filiz'in ulaştığı sonuçlardan hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I, II ve III   D) I, III ve IV   E) I, II, III ve IV

2. Osmanlı Devleti'ni kuran Kayı boyu, XIII. yüzyıl başlarında Türkistan'ı istila eden Moğolların katliamından kaçarak Doğu Anadolu'da Ahlat yöresine gelmiştir. Türkiye Selçuklu Sultanı I. Alaeddin Keykubat, Kayıları Ankara'nın batısında Karacadağ'a yerleştirmiştir. Bir süre sonra da Bizans üzerindeki baskıyı artırmak ve sınır güvenliğini sağlamak amacıyla Bizans sınırındaki Söğüt ve Domaniç'i Kayılara yurtluk olarak vermiştir.

Bu bilgilerde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı verilmemiştir?

- A) Osmanlı Devleti'ni kimler kurmuştur?
- B) Kayı boyu neden Anadolu'ya gelmiştir?
- C) Türkiye Selçukluları, Kayıları niçin Söğüt ve Domaniç'e yerleştirmiştir?
- D) Osmanlılar ne zaman bağımsız olmuştur?
- E) Kayılar Anadolu'ya ne zaman gelmiştir?

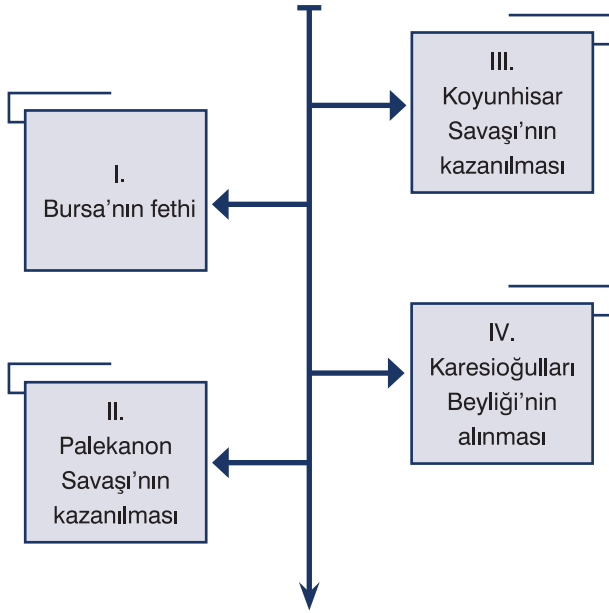
3. BASAMAK

3. 1329'da Maltepe Savaşı'nı kazanan Orhan Bey, İznik'i yeniden kuşattı. Bizans'tan yardım alma umudu kalmayan şehir teslim oldu (1331). Şehri teslim alan Orhan Bey, isteyenlerin şehirden ayrılabilceğini isteyenlerin de cizye (baş vergisi) ödemek şartıyla, kendi inanç, âdet ve törelerini aynen koruyup yaşamlarını sürdürebileceklerini bildirdi. İznik'ten sonra İzmit de kuşatıldı ve Osmanlı egemenliğine alındı. Böylece Bizans'ın Anadolu'da önemli bir toprağı kalmadı.

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgilerden çıkarılamaz?

- A) Maltepe Savaşı, İznik'in fethini kolaylaştırmıştır.
B) Orhan Bey Dönemi'nde Bizans'ın bütün toprakları ele geçirilmiştir.
C) Orhan Bey, İznik halkına hoşgörülü davranmıştır.
D) Maltepe Savaşı, Bizans'ın Anadolu topraklarını savunma gücünü yok etmiştir.
E) Orhan Bey Dönemi'nde Osmanlı sınırları Bizans'ın aleyhine genişlemiştir.

4.

Yukarıdaki gelişmelerin meydana geldiği tarihler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak gruplanmıştır?

	1302	1326	1329	1345
A)	I	II	III	IV
B)	II	III	IV	I
C)	II	I	III	IV
D)	III	I	II	IV
E)	III	IV	I	II

5. Osman Bey,

- I. Akçe adıyla ilk Osmanlı parasını bastırmıştır.
II. Adına hutbe okutmuştur.
III. Fethedilen toprakları kardeşleri ve silah arkadaşlarına iktâ olarak bırakmıştır.

Bu faaliyetlerinden hangileri Osman Bey'in bağımsızlığını ilan ettiğine kanıt gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

6.

Osman Gazi, Eskişehir'de pazar kurdu. Bilecik'ten bu pazara Bizanslılar mal satmaya gelmişlerdi. Germiyanlılarından birisi bir bardak almış, ücretini vermemişti. Bizanslı tüccar durumu Osman Gazi'ye şikâyet etmiş, Osman Gazi de o kişiyi getirterek cezalandırmış ve ücreti ödetmişti.

Aşık Paşaoğlu Tarihi'nde yer alan bu bilgilerden yararlanarak Osman Bey için,

- I. Adaletin sağlanmasına önem vermiştir.
II. Din ve ırk ayrımı yapmamıştır.
III. Ticaret faaliyetlerinin güven içinde yapılmasına önem vermiştir.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde Bizans, iç karışıklıklar ve dış sorunlar nedeniyle oldukça zayıflamış durumdaydı.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıyı destekleyen bir durum değildir?

- A) Anadolu'da siyasi birliğin bozulması
B) Bizans imparatorlarının, iç ve dış tehditler karşısında Osmanlılardan yardım istemesi
C) Şehir ve kasabaların yönetimini elinde bulunduran tekfurların kanunsuz hareket etmeleri
D) Osmanlı Devleti'nin, Bizans yönünde sınırlarını hızla genişletmesi
E) Bizans'ın Anadolu ve Balkanlarda etkinliğinin azalması

506B2DFA

DÖNEM DEĞERLENDİRME TESTİ - 3

1. Osmanlı Devleti Ankara Savaşı'ndan sonra Rumeli'de önemli bir kayıp yaşamamasına karşın Anadolu'da toprak kaybetmiştir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul'un fethinin gecikmesi
B) Şeyh Bedrettin İsyanı'nın çıkması
C) Anadolu beyliklerinin yeniden kurulması
D) Balkanlardaki fetihlerin durması
E) Yıldırım Bayezid'in esir düşmesi

2. Osmanlı Devleti'nin kuruluş süreci ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

A)	Ahmedî'nin <i>İskendernâmesi</i>	Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu ile ilgili bilgi veren mevcut kaynakların en eskisi
B)	I. Kosova Savaşı	Osmanlı ordusunun ilk kez top kullandığı savaş
C)	Tekfur	Bizans valisi
D)	<i>Yahşi Fakih Menâkıbnâmesi</i>	Osmanlılar hakkında ilk tarihî bilgiler içeren kaynak
E)	Anadolu Hisarı (Güzelcehisar)	II. Murat'ın İstanbul kuşatmaları sırasında yaptırdığı hisar

3. Kuruluş Dönemi'nde Bizans'ın Osmanlı Devleti'nin ilerleyişini engellemek için izlediği;

- I. şehzadeleri kışkırtma,
II. Osmanlı Devleti ile antlaşma yapma,
III. Avrupalı devletlerden yardım isteme

politikalarından hangilerinin doğrudan Haçlı Seferlerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III

4. **Necdet, tarih yazılısında** "Fetret Devri'ne son vererek Anadolu Türk birliğini yeniden sağlama faaliyetleri başlatan ve Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu sayılan padişah kimdir?" sorusunu **aşağıdakilerden hangisiyle cevaplırsa tam puan alır?**

- A) Osman Bey
B) II. Murat
C) II. Mehmet
D) Orhan Bey
E) Çelebi Mehmet

5. Orhan Bey'in aşağıdaki faaliyetlerinden hangisi, Anadolu'da Türk siyasi birliğini sağlamak istediğini gösterir?

- A) Bursa'yı fethetmesi
B) İskân politikası uygulaması
C) Pelekanon Savaşı'nı kazanması
D) Bizans İmparatorluğu ile mücadele etmesi
E) Karesioğulları Beyliği'ni egemenlik altına alması

6. Aşağıdaki beyliklerden hangisinin egemenlik altına alınması, Osmanlı deniz gücünün artmasına katkıda bulunmamıştır?

- A) Germiyanoğulları
B) Karesioğulları
C) Aydınöğulları
D) Saruhanoğulları
E) Menteşeoğulları

7. I. Şeyh Bedrettin İsyanı
II. Ankara Savaşı
III. Mustafa Çelebi İsyanı

Yukarıdakilerden hangileri, **Çelebi Mehmet Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin bütünlüğünü tehdit eden gelişmeler arasında gösterilebilir?**

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

8.

- 1402'de Osmanlı Devleti'nin sınırları   Osmanlı Devleti   Ankara Savaşı'ndan sonra kaybedilen topraklar   1451'de Osmanlı sınırları

XV. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin durumunu gösteren haritadan hareketle,

- I. Ankara Savaşı Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün bozulmasına yol açmıştır.
- II. Anadolu'da Türk siyasi birliği sağlanamamıştır.
- III. Ankara Savaşı Balkanlardaki Osmanlı egemenliğinin sona ermesine yol açmıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) II ve III

9. Orhan Bey, 1345 yılında Balıkesir ve Çanakkale dolaylarında egemenlik kurmuş olan Karesioğulları Beyliği üzerine yürüyerek topraklarını ve donanmasını Osmanlı Devleti'ne katmıştır. Böylece Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beylik Karesioğulları Beyliği olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgilerden çıkarılamaz?

- A) Orhan Bey'in Anadolu Türk siyasi birliğini sağlama yolunda ilk adımı attığı
- B) Osmanlıların Rumeli'ye geçtiği
- C) Osmanlı sınırlarının genişlediği
- D) Orhan Bey'in askerî ve siyasi gücünü artırdığı
- E) Osmanlıların önemli bir deniz gücüne sahip olduğu

10. Yıldırım Bayezid Dönemi'nde Anadolu beylikleri Osmanlı Devleti'ne bağlanarak siyasal birlik sağlanmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulamaz?

- A) Osmanlı topraklarının genişlemesine
- B) Fetret Devri'nin başlamasına
- C) Osmanlı Devleti'nin Memlûklar ve Timur İmparatorluğu ile komşu olmasına
- D) Osmanlı deniz gücünün artmasına
- E) Osmanlı vergi gelirlerinin artmasına